

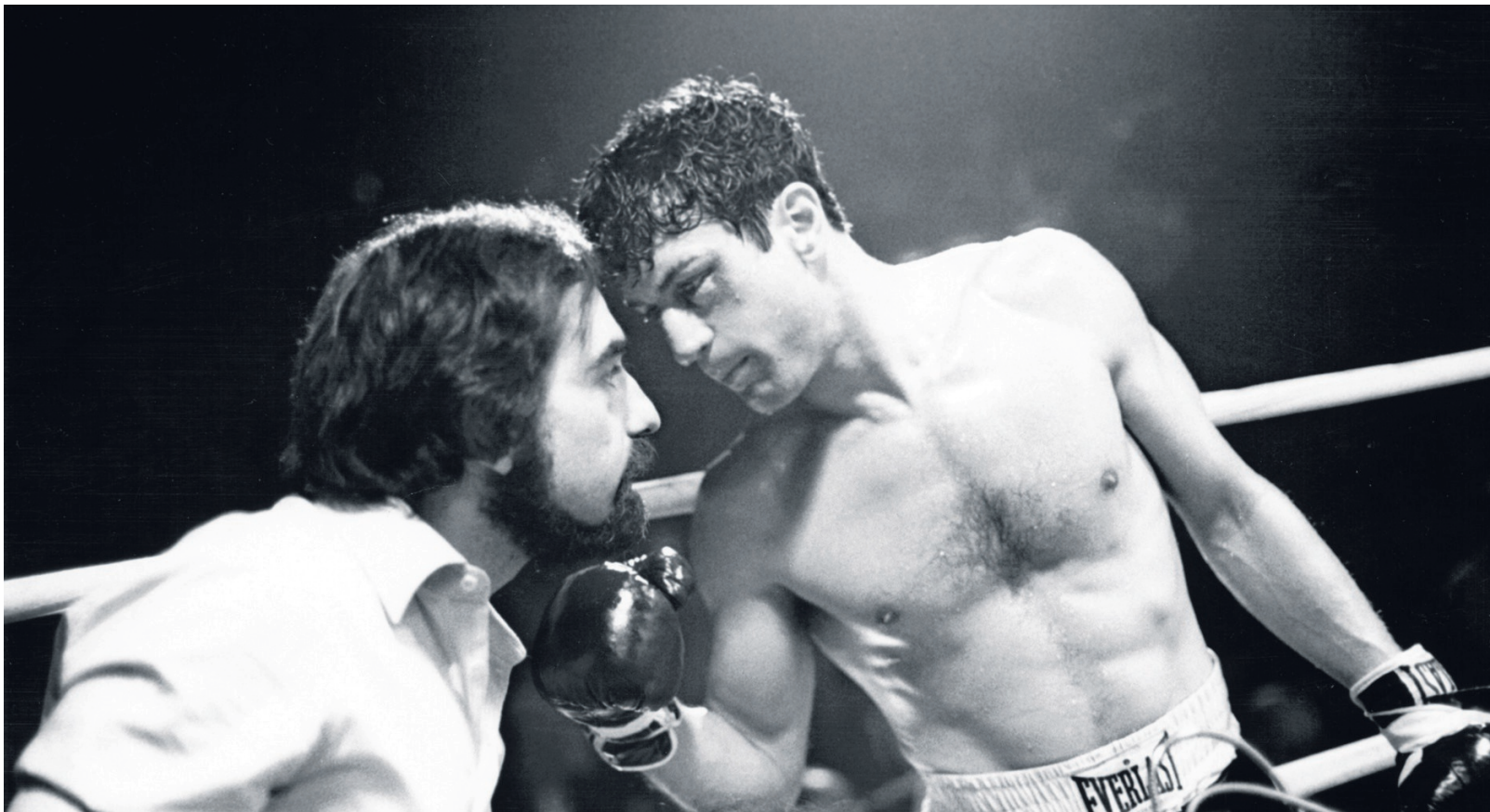
Requiem voor een zwaargewicht

De Nederlandse speelfilm verkent zelden het boksmilieu. David Lamers kwam in 2006 met *Langer licht* over de norse boksschoolhouder Lucien (Raymond Thiry) en zijn 15-jarige zoon Lucien (Dai Carter), gesitueerd in Amsterdam-

Noord. Wel zagen we Jack Wouterse verwickeld in een kooigevect (*Temminck*, 1998), Marwan Kenzari was kickbokser (*Wolf*, 2013) en in de jeugdfilm *Vechtmeisje* (2018) volgt ook Aiko Beemsterboer kickbokstraining

om beter haar mannetje te staan. Gaat het puur om boksen, dan komen we uit bij tv-geschiedenis: Ko van Dijk maakte in 1959 grote indruk met de bewerking van *Requiem voor een zwaargewicht* (regie: Walter van der Kamp).

Aiko Beemsterboer en Noa Farinum in *Vechtmeisje* (2018).

Links: Robert De Niro als Jake LaMotta in *Raging Bull* (1980).

Rechtsboven: In aanloop naar *Raging Bull* bezoeken Robert De Niro en Jake LaMotta een bokswedstrijd in New York.

Rechtsonder: Martin Scorsese en Robert De Niro tijdens de opnamen van *Raging Bull*.

Foto's Getty, Bettmann Archive

schetst zo het milieu waaruit die voortkomt.

In het geval van de Siciliaanse Amerikaan Jake LaMotta: in de ring was hij koning in incasseren, maar diezelfde koppigheid en datzelfde temperament zouden hem buiten de ring vernietigen. Herhaaldelijk huiselijk geweld. Zeven huwelijken. Met iedereen ruzie. Totdat zijn jongere broertje Joey, die lang zijn manager was geweest, niet meer met hem wenste te spreken. De bokskampioen als tragische figuur. Zijn grootste verdriet was dat hij te kleine knuisten had om ooit voor de titel in het zwaargewicht op te kunnen gaan. Hij eindigde als uit-smijter in de New Yorkse horeca en begon – inmiddels 50 kilo zwaarder – een gammele act als stand-upper voor niemand in het bijzonder.

Ook kocht LaMotta zijn eigen

nachtclub in Miami, maar hij werd al snel gearresteerd voor het aan de man brengen van minderjarige meisjes: zes maanden dwangarbeid in de *chain gang*, met zo'n loden bal aan je voet. Daarmee was de cirkel wel rond. In zijn jonge jaren was Jake na een mislukte roofoverval al eens naar de tuchtschool gestuurd. Daar had hij zijn haat jegens het gezag opgebouwd. Geen filmpersonage om van te houden, Jake LaMotta. Maar wel een *slice of life* uit een zelden geziene wereld. 'Een zondaar die verlossing zoekt', naar de smaak van de katholieke opgevoede regisseur.

Castingdirector Cis Corman was al op pad gestuurd voordat een definitief scenario gereed was. Als eerste mocht Mardik Martin ermee stoeien, de schrijver van Scorseses *Mean Streets* en *New York, New York*. Ja hoor,

Wat Scorsese en De Niro vooraf in elk geval zeker wisten: een interessante boksfilm gaat niet per se over de sport

hij had daar wel ideeën over. 'Ik zie die bokkers als gladiatoren uit het oude Rome, vechtend in de ring. Op de eerste rij zitten allemaal rijkelui en penose in hun bontmantels en smokings. Bobbie krijgt een klap op zijn neus, en vervolgens spuit het bloed over die eerste rij, op hun dure kleren en juwelen.'

Scorsese: 'Okay. You're in... haha.'

Martin kreeg het uitdrukkelijke verzoek om alle schone schijn uit LaMotta's autobiografie te schrappen – die de bokser met twee ghostwriters had geconcipeerd. Samen met De Niro bezocht hij in Miami Vikki (in de film: Vickie) LaMotta, ze was op dat moment 25 jaar gescheiden. Of ze herinneringen wilde ophalen aan een huwelijk dat ze had proberen te verdringen. De vragen waren niet mals:

'Waarom was Jake toch zo jaloers toen jullie getrouwd waren? Weet je wel zeker dat je niet elders aan het rot-zooien was?' Ze stond perplex, maar ze kwamen overeen dat ze haar gedachten over die tijd zelf zou inspreken op tape en nog eens haar dagboeken ging raadplegen.

Mooi materiaal, toch kwam de scenarist er niet helemaal uit. 'Zijn werk was goed', herinnert De Niro zich, 'maar het was niet speciaal.' De regisseur sloeg ook weer aan het twijfelen. Project in de koelkast. Scorsese ging eerst maar eens zijn concertfilm *The Last Waltz* (1978) over The Band afmonteren. De Niro moest naar Thailand voor de opnamen van Michael Cimino's *The Deer Hunter* (1978). Wel waren ze zo slim om Paul Schrader – scenarist van *Taxi Driver* – te vragen nog eens naar het script te kijken. 'Dat boksen interesseerde mij geen reet, maar het idee van een film over een klassieke broedertwist beviel mij wel.'

De scriptdokter verrichtte wonderen. Joey was uit de autobiografie van Jake geretoucheerd, maar Schrader besloot hem op te zoeken. Joey reageerde nukkig, geen oud zeer graag, totdat hij met spijt in zijn stem vertelde dat hij zijn eigen veelbelovende boksliepbaan – 32 winstpartijen, waarvan 22 door knock-out, vijf keer verlies, twee partijen onbeslist – had opgegeven om manager van Jake te worden. Daar ga je al, dacht Schrader. En hij bracht dit conflict in als hét centrale thema in de nieuwste scena-

LEES VERDER OP PAG 6